תוספות מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

אין מוציאים אותה מידו- ואפילו כתבו הרשאה זה לזה הואיל ורשעים הם אין נזקקים להם.

חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

אמרי נהרדעי אם בא אחד מן השוק וכו'. ומדקאמרי אחד מן השוק נראה שאין לו בה שום ראייה ואפילו הכי קסברי דכיון שגם לאחד מהם אין בו ראייה הרי הוא כזוכה מן ההפקר, ומורי אומר דלא אמרו אלא שאין יכולים ב"ד להוציאו אבל מ"מ הוא אינו משתמש בה דאפשר דיש לו בעלים אחרים.

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

אמרי נהרדעי אם בא אחד מן השוק והחזיק בה אין מוציאין אותה מידו, מדקאמר אחד מן השוק משמע אע"פ שלא בא בטענה אלא שאומר כיון שזה אומר אינה שלך וזה אומר בהפכו א"כ אין אחד מהן בעל דברים שלי:

חתם סופר מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

אמרי נהרדעי אין מוציאי' אותו מידו כ' תוס' אפי' כתבו הרשאה וכ' בקצה"ח סי' מ"ט משום דכתיבת הרשאה אדבר הגזול תקנתא דרבנן הוא ולא מדינא ולא עבדי רבנן תקנתא לרמאי ותמה מ"ט לא הביאו הפוסקי' דהרי סברא זו לא תלי' בפלוגתת נהרדעי ורב אשי ע"ש ולפע"ד זה תלי בתרי לישנא פ"ק דב"מ ג' ע"א לחד לישני משני הכא מי לימא דאיכא רמאי משמע אי איכא ודאי רמאי כגון בשנים אוחזין ואומרי' אני ארגתי' לא עבדי' תקנתא יחלוקו בשבועה אע"ג שעי"ז יפסיד גם זה איש ישר מ"מ כיון דאיכא א' מהם רמאי לא מזדקינין להו וה"נ דכוותי' לא כתבי' הרשאה אבל אנן קיי"ל כלישנא בתרא מאי הפסיד הרמאי כי היכי דלודי וא"כ היכי שאין הפסד עבדי' תקנתא כדי שעכ"פ יגיע פלגא לאידך הישר הולך וא"כ ה"נ כתבי' הרשאה אע"ג דאיכא רמאי ומשו"ה לא כ"כ הפוסקי' התם גבי שני יב"ש ע"ש בקצה"ח וק"ל:

משנה מסכת אבות פרק א

משנה ח

[ח] יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם יהודה בן טבאי אומר אל תעש עצמך כעורכי הדיינין וכשיהיו בעלי דינים עומדים לפניך יהיו בעיניך כרשעים וכשנפטרים מלפניך יהיו בעיניך כזכאין כשקבלו עליהם את הדין:

תוספות יום טוב אבות פרק א

יהיו בעיניך כרשעים- אבל שניהם כצדיקים לא שא"כ לא יחפש בטענותיהם וידין כל אחד לכף זכות ולא ירד לאמיתת הדין. אבל כששניהם בעיניו כרשעים יחפש בטענותיהם של כל אחד וברמאות של כל אחד ובשביל כך ירד לאמתת הדין. גם יש לומר דכיון שעכ"פ הא' מן הבעלי דינין הוא עושה שלא כדין וכן בעל הדין השני שיש לו דין עמו הרי הוא כמוהו שכך אמרו [שבועות לט א] לענין שביעה העומדים שם אומרים זה לזה סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים וגו' ואמרו שם [ע"ב ומ"ז ע"ב] שבועת ה' תהיה בין שניהם מלמד שהשבועה חלה על שניהם. וכל זה כיון שיש לזה דין עמו. שניהם נקראו רשעים עד שקבלו את הדין. ואז שניהם צדיקים. כי קבלת הדין אחר המחלוקת שהיה להם. הוא מחמת הצדקות שיש בהם. דרך חיים:

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

ומאי לא שמיה גזלן- דקאמר רבי חייא לא להקל עליו בא לפטרו מלשלם אלא להחמיר עליו ולומר דלא ניתן להשבון לא מיכפר בהשבה דאינו יודע למי ישיב דמאחר שבא לידו צריך להשיב לבעלים ולא להוציאה מתחת ידו ולהפקירה לשנים הראשונים וכל מאן דאלים גבר כדפסקינן לעיל ואי תפסינן לא מפקינן כל שכן זה שבתורת גזל בא לידו והוא צריך להוציאה מתחת ידו ואינו יודע למי ישיב והכי נמי אמרינן בהמוכר את הספינה (לקמן /בבא בתרא/ דף פח:) א"ר לוי קשה עונשן של מדות מעונשן של עריות ומפרש התם אפשר בתשובה והכא לא אפשר בתשובה דהמוכר במדה וגזל לרבים שאינו יודע למי ישיב ואליבא דרב אשי איירי נמי ר' חייא במוכר במדה שאינה ישרה לרבים כן נראה בעיני שיטה זו.

תוספות מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

דתני רבי חייא גזלן של רבים לא שמיה גזלן- שאין מוציאין מידו ומיירי בזה אומר של אבותי ולא בגזל מחמשה בני אדם דהתם אמאי אין מוציאין ורב אשי פליג אנהרדעי וסבר דרבי חייא לא להקל בא אלא להחמיר דלא סגי בהשבה אחת כמו לשאר גזלן עד שישלם גזלה לכל אחד ואחד כרבי עקיבא בהגוזל עצים (ב"ק דף קג:) ומיירי בגזל מחמשה ובקונטרס פירש דמיירי בחנוני שמכר במדה שאינה ישרה דאינו יודע למי גזל ולכך לא ניתן להשבון ואף על פי שיכול לעשות בו צרכי צבור כדאמרינן בפרק אין צדין (ביצה דף כט.) האי לאו השבה מעלייתא היא.

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף לה עמוד ב

ומאי לא שמיה גזלן שלא ניתן להשבון. פירש הרב רבי שמואל ז"ל שאם תפס משנים המתעצמין בה זה אומר של אבותי וזה אומר של אבותי לא מפטר בהשבה דאינו יודע למי ישיב, ואינו רשאי להפקידה ביד שנים הראשונים וכל דאלים גבר, כדאמרינן לעיל ואי תפסינן לא מפקינן, ולא נראה לי, שלא אמרו לא מפקינן אלא כשהיא ברשות ב"ד שאין ראוי להוציא דבר מרשותם למחלוקת עד שיבררו הדבר, אבל אחר שתפס מהם בגזלה אם רצה מוציאה מרשותו, ולא דמי לגזל אחד מחמשה בני אדם שצריך לשלם גזלה לכל אחד ואחד, דהתם מרשות אחד מהם תפס ולשם יחזיר, וכן מה שאמרו (ב"מ כ"ה ב') ספק הנוח לא יטול ואם נטל לא יחזיר, כלומר למקום שנטל. כבר מצינו בירושלמי הטעם מפני שהפסידו מן הבעלים כדכתבינן בפרק ואלו מציאות. לפיכך נראה דלרב אשי מאי גזלן של רבים לאו כדקס"ד שגזל דבר שהרבים חולקין בו, שאם יודע כן מניח ביניהם ומסתלק, אלא שגזל את הרבים ואינו יודע למי כגון ההיא דאמרינן (לק' פ"ח ב') בענשן של מדות. ור"ח ז"ל כתב והמחזיק בה דינו כגזלן של רבים שלא נתן להשבון לאדם ידוע, שאם ישיב לאחד אמרינן דילמא לאו האי מרה ולא יצא ידי השבה, אבל ודאי גזלן הוא ופסיל ככל הגזלנין.